

POVINNOSTI FINANČNÍCH INSTITUCÍ PŘI ZJIŠŤOVÁNÍ SKUTEČNÉHO MAJITELE

Ing. Mgr. Jaromír ŠIMEK
Compliance & AML

J&T Banka | 20LET

PROČ BANKY ZJIŠŤUJÍ UBO ?

Povinnost identifikace klienta dle zákona č. 253/2008 Sb.

- § 8 odst. 3:** (...) povinná osoba **zjistí a zaznamená, zda klient (...) není osobou, vůči které ČR uplatňuje mezinárodní sankce** -> zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, definuje, že za mezinárodní sankce jsou považovány také přímo účinné předpisy EU – ty definují přímo v textu nařízení, že za sankcionovanou osobu jsou považovány také osoby ovládané subjekty na sankčních seznamech
- § 9 odst. 1:** Povinná osoba provede **kontrolu klienta vždy, když uzavírá smluvní vztah**, nebo je zřejmé, že obchod přesáhne hodnotu ekvivalentu 15.000 EUR
- § 9 odst. 2:** Kontrola klienta zahrnuje **zjišťování vlastnické a řídicí struktury klienta a jeho skutečného majitele** a přijetí opatření ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele
- § 9 odst. 6:** Při provádění kontroly klienta povinná osoba zjišťuje a zaznamenává u skutečného majitele **údaje k ověření jeho totožnosti a postup při jeho zjišťování**
- § 9 odst. 7:** **Klient poskytne povinné osobě informace**, které jsou k provedení kontroly nezbytné, včetně předložení příslušných dokladů

CO KDYŽ BANKA UBO NEZJISTÍ ?

• Neprovedení obchodu (§15 AML zákona)

Povinná osoba **odmítne uskutečnění obchodu nebo navázání obchodního vztahu**, anebo ukončí obchodní vztah v případě, že je dána identifikační povinnost a

- klient se odmítne podrobit identifikaci** (...) nebo neposkytne potřebnou součinnost při kontrole podle § 9 AMLZ zákona;
- z jiného důvodu **nelze provést identifikaci** a kontrolu klienta;
- má pochybnosti o pravdivosti informací** nebo poskytnutých podkladů.

• Oznámení podezřelého obchodu (§6 a §18 AML zákona)

Povinná osoba oznámí podezřelý obchod, oznámí to FAÚ bez zbytečného odkladu, nejpozději do 5 pracovních dnů. Podezřelým obchodem se rozumí vždy situace, kdy

- klient se odmítá podrobit kontrole** (§ odst. 2 písm. c) AML zákona)

KDO JE SKUTEČNÝ MAJITEL? (I)

• Zákonná definice dle § 4 odst. 4 AML zákona:

- Vždy fyzická osoba!
- Má **fakticky nebo právně** možnost vykonávat **přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v PO**

• U obchodních společností:

- osoba, která sama nebo ve spojení s jinými **disponuje 25% hlasovacích práv**
- osoba, která má sama nebo ve spojení s jinými má **podíl na základním kapitálu větší než 25%**
- osoba, která sama nebo společně s jinými osobami **ovládá osobu výše**
- příjemce alespoň 25 % zisku**
- která je členem statutárního orgánu, **nelze-li určit jinak**

POVINNÁ OSOBA BY MĚLA PŘI STANOVENÍ UBO VYCHÁZET Z FAKTICKÉHO, NIKOLIV PRÁVNÍHO STAVU

KDO JE SKUTEČNÝ MAJITEL? (II)

- ❑ Neplatí tedy dřívější teze, že mohou být **právnícké osoby bez skutečného majitele (!)**
- ❑ Statutární orgán je možné označit za skutečného majitele až **po vyloučení aplikace předchozích možností** (ovládání x zisk)
- ❑ V případě, že neexistuje PO s podílem nad 25%, neznamená to, že neexistuje FO s podílem nad 25% (!)
- ❑ Osoba uvedená jako vlastník obchodního podílu nemusí být nutně považována za skutečného majitele – **PROČ ? ->>>**

KDO JE SKUTEČNÝ MAJITEL? (III)

Existují případy, kdy držitel obchodního podílu nebude skutečným majitelem:

❑ Tichý společník dle občanského zákoníku (v ČR)

Dle zpracovaného právního posudku i tichý společník na základě smlouvy je skutečným majitelem, pokud splňuje kvalifikační kritéria a měl by být například vykázán do registru

❑ Nominee holder (často AK, specializované společnosti)

Nominee holder nedrží podíl ve společnosti pro sebe a má povinnost sdělit a evidovat, pro koho společnost spravuje – **nově dle vyhlášky č. 67/2018 Sb., rizikový faktor, který má povinná osoba zohlednit (!)**

❑ Nelegální koncept ukrytí majitele – tzv. „bílý kůň“

❑ Anonymní akcie, akcie na doručitele

ČR zákonem o některých opatřeních pro zvýšení transparentnosti akciových společností zakázala akcie na doručitele, nicméně problém se přesunul pouze o jednu úroveň výše – vlastníkem je offshore entita z neprůhlednou vlastnickou strukturou.

❑ Neprůhledná vlastnická struktura

Snaha společnosti zakrýt skutečného majitele společnosti – **rizikový faktor, který má povinná osoba zohlednit (!)**

OVĚŘENÍ SKUTEČNÉHO MAJITELE

Jaké **možnosti/povinnosti** má banka ke **zjištění/ověření** skutečného majitele?

Doložení dokumenty

V ideálním případě důvěryhodnými a oficiálními – výpisy z rejstříku, auditované výroční zprávy, notářské zápisy z valných hromad, apod.

Používat další dostupné veřejné nebo komerční zdroje informací

Neveřejné a veřejné databáze konečných vlastníků, výroční zprávy, komerční databáze, google, apod.

Významným nástrojem je ověření původu prostředků

Ověření, zda osoba, která je deklarována jako skutečný majitel byl schopen nabýt legitimně prostředky, kterými společnost disponuje -> **v případě, že nikoliv, je možné, že se nejedná o skutečného majitele**

RIZIKOVĚ ORIENTO VANÝ PŘÍSTUP

Banka v souladu s vyhláškou č. 67/2018 Sb., uplatňuje principy zjišťování a řízení rizik:

§ 9 odst. 2 a 3:

(3) Instituce vždy stanoví u klienta rizikový profil s vyšším rizikem v případě identifikace některého z následujících faktorů:

a) **některá ze zemí původu klienta**, osoby oprávněné s institucí jednat jménem klienta, nebo některá ze zemí původu skutečného majitele klienta, je státem, který **nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření AML/CFT,**

d) klient má **neprůhlednou vlastnickou strukturu;**

Ing. Mgr. Jaromír ŠIMEK
Compliance & AML
J&T Banka | 20LET

Jaromir.Simek@jtbank.cz